

СИМПОЗИУМ В ОЛОМОУЦІ

Філософський факультет Університету Палацького в Оломоуці (Чехія) 24-26 серпня 2006 року з нагоди 15-ї річниці Незалежності України провів міжнародну наукову конференцію “III Оломоуцький симпозиум українців. Сучасна українська мова, література та культура”. Цього року науковий світ репрезентували мовознавці, літературознавці й культурологи зі Словаччини, Польщі, Австрії, Росії, України, а також самої Чехії. Україна була представлена різними регіонами: Київ, Одеса, Запоріжжя, Рівне, Харків, Вінниця, Житомир, Чернівці, Кам’янець-Подільський, Львів, Кіровоград.

Вступне слово на відкритті симпозиуму виголосив ректор Університету Палацького в Оломоуці *Л.Дворжак*. Із привітанням виступили декан Філософського факультету цього університету, завідувач кафедри славістики *Є.Вислоужилова* та посол України в Чеській Республіці *І.Кулеба*.

На пленарному засіданні із доповідями виступили відомі мовознавці, які вивчають проблеми українистики, зокрема *Й.Андерш* (Оломоуць, Чехія), *М.Кочерган* (Київ), *М.Мозер* (Відень, Австрія), *Ю.Ванько* (Нітра, Словаччина), *Г.Біедер* (Зальцбург, Австрія), *О.Остапчук* (Москва), *Л.Ставицька* (Київ), *Д.Будняк* (Кельці, Польща).

Літературознавці працювали на окремій секції “Проблеми літературознавства” під керівництвом *О.Турган* та *Л.Тарнашинської*. У програмі двох секційних засідань літературознавців, що їх представляла лише Україна, було заявлено 18 різноманітних доповідей, 11 з яких було заслухано в межах відведених програмою секційних днів. Проблема жанрово-стильових трансформацій посіла чи не чільне місце в тематиці цього наукового сегменту означеного симпозиуму. Так, жвавий інтерес викликали доповіді: “Метажанрові ознаки античної трагедії в українській драматургії кінця XIX — початку XX ст.” *О.Турган* (Запоріжжя), “Парадигматика родо-жанрових трансформацій в українській драматургії кінця XIX — початку XX століть” *Н.Малютіної* (Одеса), “Жанрово-стильові особливості романістики Н.Королевої” *М.Васьківца* (Кам’янець-Подільський) — причому творчість останньої була розглянута ще й у доповіді *К.Буслаєвої* (Запоріжжя): “Музика й танець як основні концепти міфологеми золотого віку в творчості Наталени Королевої”.

Чимало доповідачів намагалося “вписатися” у східноєвропейський фактографічний та літературний контекст, удаючись до компаративістських моделей дослідження обраних тем. Зокрема, *Т.Рязанцева* (Київ) виступила з доповіддю “Образи і мотиви «Слова о полку Ігоревім» у поезіях Олекси Степановича”, а *Л.Тарнашинська* (Київ) — “Українське шістдесятництво і слов’янський контекст. Витоки, тенденції, перспективи дослідження”.

Можна згадати також доповіді *С.Кирилук* (Чернівці) “Психоаналітичний вимір творчої особистості в українській літературі кінця XIX — початку XX століть як проблема сучасного літературознавства”, *Н.Видашенко* (Харків) “Образна система щоденникового жанру”, *Т.Євтушиної* (Одеса) на тему “Концептуалізація просторової орієнтації у фразеологічних одиницях мовної картини світу В.Стефаніка”, *І.Немченко* (Одеса) “Художня деталь в композиції новел М.Хвильового”, *Г.Віват* (Одеса) “Констатація опозиції Добро/Зло та її художнє втілення в ліриці Василя Стуса”, *Т.Гребенюк* (Запоріжжя) “Мотив гріхопадіння в прозі Оксани Забужко”.

Важливі проблеми було порушено також під час роботи двох інших секцій “Проблеми мовознавства” та “Проблеми культури”, де, зокрема, привернули увагу доповіді *В.Радчука* (Київ) “Діахронія назад і вперед: прогнози розвитку мовної ситуації в Україні”, *О.Тищенко* (Рівне) “Із спостережень над обрядовими номінаціями на українсько-польському порубіжжі”, *О.Баранівської* (Краків) “Як сказати правильно, або Проблеми у вивченні української мови студентами-іноземцями”, *Н.Маліневської* (Оломоуць) “Відбиття фонологічної системи української мови й антропонімії XVI — початку XVII ст.”, *А.Архангельської* (Рівне) “Домінанти-маскулінізми у системі оцінних координат:

Ллокутивне самовбивство як шлях до катарсису”, *Г.Молнарової* (Оломоуць) “Германізми в українському та чеському субстандартах”, *С.Руденко* “Традиції православної кухні у контексті збереження національної культури та самобутності українців” та ін.

Цікаві дискусії та обговорення спільних наукових проблем тривали не тільки під час обговорень доповідей у залах університету, а й у кулуарах, під час позасекційного спілкування. Учасники симпозіуму познайомилися також зі специфікою викладання українознавчих дисциплін в університеті, підготовкою магістрантів. До початку наукової конференції було видано збірник наукових доповідей (у 2-х томах).

Ольга Александрова

UCRAINA IRREDENTA: НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНІСТІВ У КРАКОВІ

Міжнародна наукова конференція під назвою “Ucraina irredenta: Література, культура і мова України ХХ століття” відбулася у Кракові 26—27 жовтня 2006 р. Конференція була приурочена до 15-річчя існування кафедри україністики Ягеллонського університету та української філології як самостійної навчальної спеціальності в цьому закладі. Так краківські україністи не лише відзначили свій маленький ювілей, а й привернули увагу ширшого грона фахівців до проблематики, що її окреслено в назві заходу. Ішлося про автономізацію української літератури, мови, культури як предмета наукових студій упродовж ХХ століття. Отже, така проблематика об’єднувала учасників заходу та була об’єктом тривалих і різноформатних дискусій.

Під час роботи наукового форуму було заслухано понад сорок доповідей. Серед учасників — відомі й авторитетні фахівці як з України, так і з Польщі. Зокрема учені Національної академії наук України (Інститут літератури імені Т.Г.Шевченка, Інститут мовознавства імені О.О.Потебні, Інститут української мови), представники університетів — Київського, “Києво-Могилянська Академія”, Львівського, Чернівецького, Одеського, Криворізького, Волинського, Кам’янець-Подільського, Дрогобицького та інших. Водночас добре була представлена польська українознавча школа, яку репрезентували науковці з Варшавського, Вроцлавського, Люблінського імені М.Скłodовської-Кюрі, Вармінсько-Мазурського, Щецінського університетів та Інституту славистики Польської академії наук.

На урочистому відкритті конференції в залі засідань Ягеллонського університету до зібраних у залі учасників та гостей промовляли проректор університету *проф. В.Мйодунка*, заступник декана філологічного факультету *проф. З.Бердиховська*, Генеральний консул України в Кракові *М.Бродович*, керівник кафедри україністики *проф. А.Фаловський*, *проф. Я.Поліщук*. Ішлося, зокрема, про неабиякі результати праці краківських україністів, їхні добрі контакти та плідну співпрацю з провідними науковими інституціями України й Польщі, а також з дипломатичним представництвом держави у Кракові. Згадували також заслуги кафедри у проведенні українських свят та імпрез, як-от студентського Фестивалю української культури, Ночі українського кіно, Року України в Польщі та ін. Привітання від колег-україністів з Київського та Варшавського університетів виголосили *проф. М.Наєнко* та *В.Назарук*. У пленарній частині було вислухано дві доповіді — *члена-кор. НАНУ Т.Гундорової*, яка інтерпретувала роман В.Домонтовича “Доктор Серафікус” як один з опорних текстів українського модернізму, та *проф. М.Наєнка*, котрий представив погляд на Франка як творця-модерніста.

Робота міжнародної конференції тривала на двох секціях — літературознавчій та мовознавчій. Доповідь про масову та елітарну моделі в українській літературі ХХ століття виголосив *Я.Поліщук* (Краків). Спостереженнями про новаторство віршової форми Івана Франка поділився *Б.Бунчук* (Чернівці). *Н.Зборовська* (ІЛ, Київ) запропонувала психоаналітичну інтерпретацію української літератури. *А.Матусяк* розповідала про ангелів і демонів у творчості письменників “Молодої Музи”, а *Г.Корбич* наголосила на важливості постаті М.Драгоманова в українській культурі на переломі століть. *Н.Лисенко* (ІЛ, Київ) представила естетичну концепцію “поезії культури” в письменстві початку ХХ ст. *І.Бетко* (Ольштин) з’ясувала архетипальні мотиви тіні в українській прозі нової хвилі. На вечірньому засіданні було заслухано також три виступи учасників з Польщі. *В.Назарук* поділився враженнями від поезії Остапа Лапського, *П.Крупа* аналізував доктрину “азіатського ренесансу” Миколи Хвильового, а *Й.Бобуля* дала оцінку праці “Відродження нації” Володимира Винниченка в контексті політичної історії України.

На секції мовознавства також було заслухано та обговорено низку доповідей. *В.Винницький*